

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XXXII. Praeceptum Ludovici Imperatoris de immunitate Cormaricensis
coenobij & rebus sancti Martini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

bonæ memoriæ Karoli piissimi Augusti in qua erat insertum quod idem genitor noster & prædecessores ejus, Reges videlicet Francorum, Ecclesiam sanctæ crucis, cui auctore Deo ipse Theodulfus prælatus est, sub suo munimine & defensione consistere fecissent, & eorum immunitatum auctoritatibus hæcenus ab inquietudine judicariæ potestatis eadem munita atque defensa fuisset Ecclesia. Ob rei tamen firmitatem postulavit nobis idem Theodulfus Episcopus ut paternum morem sequentes, nostræ immunitatis præceptum eidem fieri censeremus Ecclesiæ. Cujus petitioni libenter adnuimus, & hoc nostræ immunitatis præceptum prodivini cultus amore & animæ nostræ remedio erga ipsam sanctam sedem fieri decrevimus; per quod præcipimus atque jubemus ut nullus iudex publicus, vel quilibet ex judicariæ potestate, aut ullus ex fidelibus nostris tam præsentibus quam & futuris in Ecclesias aut loca aut agros seu reliquas possessiones quas moderno tempore in quibullibet pagis vel territoriis infra ditionem imperij nostri iuste & legaliter memorata tenet vel possidet Ecclesia, nec in eas res que deinceps à catholicis viris eidem conlata fuerint Ecclesiæ, ad causas audiendas, vel freda aut tributa exigenda, aut mansiones vel paratas faciendas, aut fidejussores tollendos, aut homines ipsius Ecclesiæ tam ingenuos quam servos super terras ipsius commanentes distringendos, nec ullas redibitiones aut illicitas occasiones requitendas, nostris & futuris temporibus ingredi audeat, nec ea que supra memorata sunt exigere penitus præsumat. Sed liceat præfato Præfultis suisque successoribus res prædictæ Ecclesiæ, cum cellulis sibi subjectis & rebus vel hominibus ad se aspicientibus vel pertinentibus, sub tuitionis atque immunitatis nostræ defensione, remota totius judicariæ potestatis inquietudine, quieto ac libero ordine possidere, & nostro fideliter parere imperio, atque pro incolunitate nostrâ, conjugis, ac prolis, seu etiam totius imperij à Deo nobis collati ejusque clementissima miseratione per immensum conservandi stabilitate unâ cum clero & populo sibi subiecto Dei immensam clementiam jugiter exorare. Et quicquid de præfata rebus Ecclesiæ jus fisci exigere poterat, in integrum eidem concessimus Ecclesiæ, scilicet ut perpetuo tempore in eodem loco Deo famulantibus ad peragendum Dei servitium augmentum & supplementum sit. Hanc verò auctoritatem, ut plenior in Dei nomine obtineat vigorem, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris per diuturna tempora diligentius conservetur, manu propria subter firmavimus, & anuli nostri impressione signari iussimus.

Imperator Augustus omnibus Episcopis, Abbatibus, Ducibus, Comitibus, Vicariis, Centenariis, Teloneariis, Actionariis, vel omnibus rempublicam administrantibus seu ceteris fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris tam præsentibus quam futuris. Notum sit quia venerabilis Alegrerus Abbas ex monasterio sancti Germani quod est constructum in suburbio Autissiodorensis civitatis, ubi ipse sanctus corpore requiescit, detulit nobis auctoritatem avi nostri Pippini Regis & Karoli bonæ memoriæ genitoris nostri piissimi Augusti seu & antecessorum nostrorum, Regum videlicet Francorum, in quibus continebatur qualiter ipsi ob æternæ retributionis fructum concessissent eidem monasterio teloneum de quatuor navibus que per Ligeris flumen seu cetera flumina propter sal & cetera commercia discurrebant, undecunque fiscus teloneum exigere poterat. Pro firmitatis namque studio postulavit nobis præfatus Alegrerus Abbas ut paternum seu prædecessorum nostrorum Regum morem sequentes, hujusmodi auctoritatis nostræ beneficium eidem concederemus vel confirmaremus monasterio. Cujus precibus nobis ob amorem Dei & venerationem sancti Germani Pontificis & hoc præceptum munificentie nostræ firmitatis gratia circa ipsum monasterium fieri libuit; per quod jubemus atque præcipimus ut nullus iudex publicus vel quilibet ex judicariæ potestate prædictæ quatuor naves, que per fluvium Ligeris vel per cetera flumina infra ditionem imperij nostri ob utilitatem & necessitatem ipsius monasterij discurrunt, ad quascunque civitates, castella, aut portus, vel cetera loca accessum habuerint, nullus ex eis aut hominibus qui eas prævident nullum teloneum aut ripaticum aut portaticum aut pontaticum aut salutaticum aut cispatium aut tranaticum aut pulveraticum aut ullum occursum vel ullum censum aut ullam redibitionem accipere vel exigere audeat; sed licite sit, absque alicujus illicita contrarietate vel detentione, per hanc nostram auctoritatem naves & homines qui eas prævidere debent, cum hiis que deferunt, liberè atque securè ire & redire. Et si aliquas moras in quolibet loco fecerint, aut aliquid mercati fuerint aut vendiderint, nihil ab eis prorsus, ut dictum est, exigatur. Hæc verò auctoritas ut plenior in Dei nomine obtineat vigorem & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris verius credatur & diligentius conservetur, manu propria subter firmavimus & anuli nostri impressione signari iussimus. Datum v. l. Idus Martij anno Christo propitio tertio imperij Domini Ludovici piissimi Augusti, Indictione i. x. Actum Aquigrani palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

XXXI.

Præceptum Ludovici Pij de quatuor navibus super Ligerim & alia flumina concessis monasterio sancti Germani Autissiodorensis.

An. 816.
Ex chartulario S.

IN nomine Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia

XXXII.

Præceptum Ludovici Imperatoris de immunitate Cormaricensis canoni & rebus sancti Marini.

An. 816.
Ex chartulario S. Martini Turon.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante clementia Imperator Augustus. Si petitionibus ser-

vorum Dei pro quibusbet ecclesiasticis necessitatibus aures nostras pulsantium libenter annuimus & ad divinae potentiae in Domino dicatis locis uberius famulandum auxilium porrigimus, id nobis proculdubio & ad mortalem vitam temporaliter deducendam & ad futuram feliciter obtinendam commodum pervenire confidimus. Notum igitur esse volumus cunctis fidelibus nostris, Episcopis videlicet, Abbatibus, virisque illustribus Ducibus, Comitibus, Domesticis, Grafionibus, Vicariis, Centenariis, eorumque junioribus, necnon Missis nostris per universum imperium nostrum discurrentibus, seu etiam ceteris fidelibus sanctae Dei Ecclesiae & nostris praesentibus scilicet & futuris, quia adiit serenitatem culminis nostri venerabilis viri Fredegisus Abba ex monasterio peculiari patroni nostri sancti Martini, ubi ejusdem praeclearissimi viri venerabile corpus requiescit, ferens manibus immunitates praefatorum Regum Francorum, necnon avi nostri Pippini quondam Regis, seu etiam pie recordationis Domini & genitoris nostri Karoli serenissimi Imperatoris, quibus idem monasterium quiete in Dei servitio degere sanxerunt, & omnes res praefati monasterii in universo Christo largiente regno nostro, in Austria scilicet, Nivustria, Burgundia, Aquitania, Provincia, Italia, & in ceteris regni nostri partibus consistentes, quae non solum ab orthodoxis Principibus, verum etiam a ceteris fidelibus collatae, vel per quolibet contractus & munimina cartarum, utibus ejusdem legaliter traditae sunt monasterii, sub immunitatis lux defensione consistere & ab omni publica functione & judiciaria exactione immunes reddidissent, quod munus eisdem monasterio, necnon & Cormaricensi cenobio ab rebus sancti Martini constructo, exhibitum, Deo annuente, inviolabiliter hactenus constat esse conservatum. Pro firmitatis namque studio hujusmodi beneficium erga praefatum venerabile monasterium nostra auctoritate humiliter precibus quibus valuit fieri postulavit. Cujus petitioni ob amorem Dei & venerationem beati Martini libenter assensum praebere usquequaque libuit. Quapropter volumus atque decernimus ut omnes res ejusdem monasterii, cum hominibus sibi subiectis, sub nostrae defensionis munimine modis omnibus consistant. Praecipimus ergo jubemus atque praecipimus ut nullus iudex publicus aut quislibet superioris aut inferioris ordinis reipublicae procurator ad causas judiciario more audiendas in Ecclesiis aut villas seu reliquas possessiones quas moderno tempore in quibusdam provinciis aut territoriis imperii nostri iuste & legaliter possidet, vel quae deinceps in jure ipsius monasterii divina pietas voluerit augeri, ingredi praesumat, nec freda aut telonea aut mansiones aut passus aut tributa, sicut praecipio Domini & genitoris nostri continetur, exigere, aut fidei iustos tollere, aut homines tam ingenuos quam servos super terram ipsius monasterii commanentes distringere, nec illas publicas functiones aut redhibitiones vel illicitas occasiones requirere, quibus idem monasterium sibi subiecti ali-quod iniuste pariantur incommodum, nostris futurisque temporibus quisquam temerarius existat quod faciendi illicitam sibi potestatem attribuere

Tom. II.

audeat. Quicquid igitur de praefatis eisdem monasterii rebus iure sibi cedendum fuit, & a decessoribus nostris comperimus collatum, & largitionis nostrae munere libenter volumus esse per universum eidem monasterio concessum, ut id remoto sibi dominatu, ad luminaria basilicae beati Martini concinnanda & ad sustentationem pauperum seu Clericorum in eodem loco Domino ferventium supplementum Si quis autem in tantam prorumpere ausus fuerit audaciam, ut hujus praecipii nostri violator extiterit, quemadmodum in praecipione Domini & genitoris nostri continetur, non solum in offensam nostram lapsurum, verum etiam sexcentorum solidorum auri ad purum excocti se noverit poena mulctandum; ex qua duas partes rectores memorati monasterii, tertiam juri sibi recipiat. Dignum namque & iustum est ut tot piorum Regum decessorum nostrorum nostrique praecipii violator hujusmodi habeat poenam, & temeritatis merito arguisse cognoscat, & ceteris, ne id agere quolibet ausu pertentent, timorem injiciat, ut nullus scilicet beneficia regalia locis Deo dicatis veneranter exhibita temerare conetur. Volumus itaque atque censemus, remota totius judicariae potestatis inquietudine, quieto ordine memoratus Abbas suisque successores praedicti monasterii, cum omnibus sibi subiectis vel ad se aspicientibus seu pertinentibus hominibus, sub immunitatis atque protectionis nostrae defensione consistant, nostroque fideliter parentes imperio, pro incolumitate nostra nostraeque conjugis & prolis, seu etiam totius imperii a Deo nobis collati ejusque gratissima miseratione perpetuo conservandi, una cum clero sibi commisso, immensam clementiam jugiter exorent. Siquid vero de praefati monasterii rebus per tepiditatem & negligentiam Abbatum aut praecipionem iudicum abstratum est, id per nostram auctoritatem prorsus restaurandum praecipimus. Et ut haec auctoritas inviolabilem obtineat effectum & a fidelibus sanctae Dei Ecclesiae & nostris verius credatur, manu propria subter firmavimus & anuli nostri impressione signari iussimus.

Signum Ludovici serenissimi Imperatoris.

. ad vicem Helisachar recognovit.

Data III. Kalend. Septembris anno Christo propitio III. imperii Domini Ludovici piissimi Augusti, Indictione X.

Actum Aquisgranii palatio regio in Dei nomine feliciter Amen.

XXXIII.

Præceptum Ludovici Pij Imperatoris pro monasterio Solemniacensi.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri An. 817. Iesu Christi. ΗΛΥΔΟΥΒΙΟΥΣ divina ordinante providentia Imperator Augustus, Cūm Ex scheidis c. v. Iacobi Sicmondii. locis divino cultui mancipatis ob divinae servitutis amorem opem congruam ferimus, & regium morem decenter implemus, id nobis profuturum ad aeternae remunerationis praemia capessenda veraciter credimus. Notum igitur esse volumus cun-

VVuu ij